

художньо-творчих здібностей з ДУМ; створення умов для безперервного процесу набуття знань і досвіду художньо-творчої діяльності; створення проблемно-пошукових ситуацій та завдань, спрямованих на розвиток у здобувачів ВО художньо-творчих здібностей з ДУМ; використання розвивального потенціалу ДУМ; організація та проведення конкурсно-виставкової діяльності здобувачів ВО.

Пропонована методика розвитку у майбутніх учителів трудового навчання та технологій художньо-творчих здібностей під час навчання ДУМ передбачає такі основні аспекти: пояснення теоретичного матеріалу відповідно до вищезазначених дидактичних принципів навчання; визначення та формулювання методичної мети, навчально-творчих завдань, умов і вимог до кінцевого результату на конкретному етапі виконання роботи, визначення критеріїв оцінювання кінцевого результату; чергування відпочинку та активності здобувачів ВО під час художньо-творчої діяльності; пояснення специфіки ментальних переключень мозку та засвоєння технологій цих переключень; застосування форм і методів індивідуальної та фронтальної роботи в процесі продумування й опрацювання варіантів тем змісту методичної системи розвитку художньо-творчих здібностей з ДУМ; застосування оптимального комплексу принципів, методів, засобів, форм і умов, що сприяють розвитку художньо-творчих здібностей з ДУМ; застосування творчого пошуку поліваріантності вирішення художньо-творчих завдань, проблемних завдань і ситуацій, де зміст кожного завдання є своєрідним стимулятором розвитку художньо-творчих здібностей з ДУМ; попередні огляди робіт, колективне їх обговорення та обґрунтоване оцінювання, обговорення та затвердження пропонованих художньо-творчих рішень ескізних нарбок професорсько-викладацьким складом кафедри; остаточне виконання й оздоблення виробу ДУМ; основний кафедральний огляд завершених художньо-творчих робіт, колективне обговорення, обґрунтування оцінок згідно з їх критеріями.

Відтак, проблема формування і розвитку в здобувачів ВО художньо-творчих здібностей з ДУМ є комплексною проблемою, що складається з філософського, психологічного, педагогічного, фізіологічного, дидактичного, технологічного, мистецтвознавчого та інших аспектів. Глибина і всебічність розкриття процесів кожного із зазначених аспектів, пов'язаних з розвитком художньо-творчих здібностей особистості визначає принципи, методи, засоби, форми та умови художньо-творчої діяльності здобувачів ВО у галузі ДУМ.

Література

1. Марущак О.В., Зузяк Т.П. Формування у майбутніх педагогів професійної компетенції з дизайн-проекування засобами декоративно-ужиткового мистецтва. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. Чернігів: НУЧК, 2020. Вип. 8(164). С. 209-215.

МІЩЕНКО ОЛЕНА

Хмельницький національний університет (м. Хмельницький)

АНАЛІЗ РІЗНОВИДІВ ХУДОЖНЬОЇ ОБРОБКИ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Одним з завдань підготовки здобувачів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», спеціалізації «художній текстиль» є оволодіння мистецькими здібностями та технічними навичками, з метою виготовлення текстильних виробів/творів високої якості. Це з одного боку, включає в себе знання різновидів, будови і властивостей текстильних матеріалів, з іншого різновидів та способів виконання їх художньої обробки.

Текстильні матеріали відіграють надзвичайно важливу роль у сучасному мистецтві і мають значний вплив на культуру, індивідуальність і спосіб життя суспільства. Так текстильні матеріали:

- надають мистецьким роботам естетичну привабливість та текстурну глибину; можливість митцям виразити свою творчість та індивідуальність;
- дозволяють художникам створювати різноманітні кольорові і текстурні ефекти, що роблять їхні роботи більш виразними та цікавими для спостерігачів;
- віддзеркалюють традиції та культурну спадщину різних народів;
- дозволяють митцям створювати стильні та екологічно безпечні вироби;
- мають широкий спектр використання (побутові речі, текстильні скульптури і інсталяції з візуальними та просторовими ефектами);
- дозволяють поєднувати їх з електронікою, створюючи інтерактивні текстильні вироби, які розширюють можливості мистецтва.

Усі ці аспекти свідчать про те, що текстильні матеріали відіграють не тільки естетичну роль, але й мають глибокий культурний, історичний і інноваційний вплив на сучасне мистецтво та дизайн. Вони дозволяють митцям створювати вражаючі роботи, які віддзеркалюють дух часу та творчий потенціал.

Аналіз різновидів художньої обробки текстильних матеріалів є важливим завданням, оскільки воно сприяє розширенню розуміння можливостей і художніх аспектів текстильної сфери та дозволяє:

- класифікувати різні способи художньої обробки текстильних матеріалів;
- визначити характерні особливості кожного виду обробки: розкриття основних рис, які визначають кожен конкретний спосіб обробки, включаючи матеріали, інструменти, техніку виконання та виразні можливості.

- аналізувати ролі та впливу обробки текстилю в мистецтві: аналіз впливу вибору конкретного методу обробки на результат кінцевої творчої роботи та його сприйняття.
- вивчити історію і традиції обробки текстилю: встановити зв'язки між сучасними методами обробки текстилю та їхнім історичним та культурним контекстом;
- збагатити свої творчі можливості та створювати більш унікальні та інноваційні роботи.

Метою аналізу різновидів художньої обробки текстильних матеріалів полягає в глибокому розумінні і вивченні різних технік і методів, що використовуються для створення художніх та декоративних текстильних виробів.

За результатами аналізу визначено основні види та різновиди художньої обробки текстильних матеріалів:

- живопис на текстильних матеріалах. Різновиди живопису на текстильних матеріалах: акрилова живопис на текстильних матеріалах акварельна техніка олійна живопис на тканинах, батік, шовкографія;
- вишивка. Різновиди вишивки: гладь, хрестикова вишивка, вишивка гладдю по шовку, вишивка гладдю по шовку, вишивка «кристалами», вишивка на сітці.
- аплікація. Різновиди аплікації ручна, машина, клейова, комбінована;
- квілтинг. Різновиди квілтинг вільний ручний, машинний, ручний і машинний з використанням малюнків і орнаментів;
- батік. Різновиди батіку: холодний, гарячий;
- шіборі. Різноманіття отримують за рахунок зміни умов і послідовності процесу фарбування.

Розглянуто опис технік, їх переваги та напрямки застосування.

Аналіз різновидів художньої обробки текстильних матеріалів відкриває широкий спектр технік та можливостей для створення унікальних творів мистецтва.

Художня обробка текстильних матеріалів – це захоплююча галузь, яка завжди відкриває нові можливості для творчості та розвитку.

Деякі можливості для подальших досліджень та розвитку:

- інноваційні текстильні матеріали: розробка нових «розумних» текстильних матеріалів, які відповідають сучасним потребам;
- взаємодія з іншими мистецькими галузями: співпраця з представниками інших мистецьких галузей, таких як живопис, скульптура, архітектура та мультимедіа, для створення мультимедійних мистецьких проєктів;
- соціокультурний вплив: вивчення впливу текстильного мистецтва на соціокультурні аспекти суспільства, включаючи ідентичність, традиції та споживацькі звичаї;
- дослідження традиційних технік: вивчення та збереження традиційних методів текстильного мистецтва важливо для передачі культурної спадщини;
- освіта та навчання: розвиток програм навчання та навчальних ресурсів для майбутніх митців текстильного мистецтва сприятиме подальшому розвитку цієї галузі;
- екологічно збалансовані підходи: розвиток екологічно збалансованих методів обробки та фарбування текстильних матеріалів для зменшення негативного впливу на довкілля;
- цифрові технології в текстильному мистецтві: використання цифрових технологій, таких як комп'ютерний дизайн тканин та 3D-друкування, відкриває нові можливості для створення інноваційних текстильних робіт.

Подальші дослідження та розвиток в галузі художньої обробки текстильних матеріалів можуть сприяти розширенню меж творчості, збагаченню культурної спадщини та забезпеченню сталого розвитку в текстильному мистецтві.

Література

1. Історія декоративного мистецтва України. V 5 т. Мистецтво XIX століття Т. 3 / НАН України. – ІМФЕ ім. М.Т. Рильського; наук. Ред. Т. Кара-Васильєва. – Київ, 2009. – 516.
2. Супрун Н., Колосніченко М., Орленко Л. Історія текстилю : навчальний посібник. Київ : КНУТД, 2006.
3. Історія декоративного мистецтва України : У 5 т. Т. 5 / НАН України, ІМФЕ ім. М.Т. Рильського. – К., 2016. – 546 с.
4. Литвінець С. М. Вишивання і нанизування. Київ : Вища школа, 2004. 278 с.

МОЛОТАЙ НАТАЛІЯ

Пироговецький ліцей Хмельницької міської ради
(с. Пирогівці Хмельницької ОТГ)

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ У МИСТЕЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасний етап життя України характеризується політичними, економічними та духовними змінами. Соціальне оновлення суспільства передбачає активізацію духовного потенціалу народу, який реалізується в естетичній культурі. Естетична культура, як суспільне явище, трансформується і транслюється на суб'єктивно-особистісному рівні. Цей процес пов'язаний із різномічним творчим розвитком індивідуальності, оволоді-